

תוכן העניינים

ארץ ישראל

5. פתח דבר.....

ארץ ישראל

נושא 1 — מיקומה של ארץ ישראל במרחב — ייחוד נופי ואקלימי והשפעתו על האדם 9

א. מגוון צורות נוף בארץ קטנה 9

ב. מפגש בין אקלים ים תיכוני לאקלים מדברי. 34

נושא 2 — התוויית גבולות מדינת ישראל — גורמים ותהליכים 58

גבולות ארץ ישראל וגבולות מדינת ישראל. 58

נושא 3 — תמורות באוכלוסיית ישראל, בתפרוסת האוכלוסייה ובמפת ההתיישבות 72

א. מאפיינים דמוגרפיים, חברתיים וכלכליים של אוכלוסיית מדינת ישראל 72

ב. תהליכי שינוי במרחב הכפרי ובמרחב העירוני 105

ג. תמורות ביישובים הערביים והדרוזיים 123

ד. גלעין מול שוליים (ליבה מול פריפריה). 129

נושא 4 — תמורות בכלכלת ישראל 144

מושגים להבנת הנושא 144

א. שינויים במבנה הבסיס הכלכלי של ישראל. 146

ב. תמורות בענפי התעשייה ובמיקום מפעלים 150

ג. תמורות מבניות בענפי השירותים 159

ד. השתלבות המשק בכלכלה הגלובלית 160

נושא 5 — משאבים ותשתיות — היצע מוגבל וביקוש גדל 167

א. משאבי טבע: מקורות אנרגיה 167

ב. תכנון וניהול מערך התחבורה בהלימה לצרכים משתנים 187

נושא 6 — איכות הסביבה בישראל ופיתוח בר קיימא 204

א. מפגעים סביבתיים ופגיעה בסובב הטבעי 204

ב. הגורמים לפגיעה בסביבה 233

ג. פיתוח בר-קיימא — מחזון למציאות 235

שאלות ותשובות למאמרים - ארץ ישראל 244

תופעות קיצוניות הקשורות להתחממות העולמית וזיקתן לאסונות טבע 244

הגנה על המערכת הימית בישראל מפני פעילות אנושית, מדיניות ויישום. 249

המזרח התיכון

- נושא 1 — גבולות ותחומים במזרח התיכון 257
גורמים המשפיעים על תיחום המזרח התיכון וקשיים בהגדרתו 257
- נושא 2 — קשרי גומלין טבע-אדם כגורם בעיצוב המרחב במזרח התיכון 279
א. גורמים פיזיים והשפעתם על תפרוסת האוכלוסייה ועל הבסיס הכלכלי 279
ב. משאבי מים - זמינות ומחסור 286
- נושא 3 — אוכלוסייה ויישובים במזרח התיכון — מאפיינים ותמורות 314
א. תמורות דמוגרפיות במזרח התיכון 314
ב. תנועות אוכלוסייה (הגירה) במזרח התיכון 324
ג. תהליכי השינוי בכפר המסורתי בעידן המודרני 325
- נושא 4 — הכלכלה במזרח התיכון — בין עולם מתפתח לעולם מפותח 343
א. תמורות במבנה המגזרי-כלכלי במדינות המזרח התיכון 343
ב. גורמים לנחשלות מרחבית-כלכלית במזרח התיכון 348
ג. אי שוויון מרחבי—כלכלי בין המדינות ובתוכן 349
ד. השפעת הגלובליזציה על כלכלת המזרח התיכון 350
- נושא 5 — תהליכים גיאופוליטיים במזרח התיכון — עימותים הסכמים ושיתוף פעולה 361
סכסוכים ושיתוף פעולה בין מדינות המזרח התיכון 361
- בחינת מתכונת ארץ ישראל והמזרח התיכון 371
שאלות 373
תשובות 379